

SLIKE IZGUBLJENOGA ZAVIČAJA

Anto Orlovac

Banja Luka - Trn, 2008.

Anto Orlovac

Stojan rođaku Marijku
podopisnik na izgubljeni zavičaj;
ne zadržavaj se podokom i
mrazu,
s ozbiljnom ljubavlju
Vodice, 9.8.2008. *Anto Orlovac*

SLIKE IZGUBLJENOGA ZAVIČAJA

Povijest župe sv. Josipa u Trnu i raseljenih hrvatskih sela
Trn, Bukovica i Jablan kod Banje Luke

Isječci iz originala knjige.
Knjiga se može naručiti na:

Župni ured u Trnu
Carska bb.
BA-78252 TRN

brezovićivo@yahoo.com

Banja Luka - Trn, 2008.

Nakladnik: *Rimokatolički župni ured sv. Josipa Trn*

Za izdavača: *Fra Ivo Brezović, župnik*

Lektor: *Vlado Lukenda*

Unos teksta i korektura: *autor*

Priprema za tisak: *Vanja Mihajlović*

Fotografije: *Pero Ivan Grgić*
Ivica Božinović
Ivo Brezović

Naklada: *1000 primjeraka*

Tisak: *Atlantik BB*

Za tiskaru: *Branislav Galić*

Skeniranje & OCR Mariko Orlovac
12. listopada 2008.

*Posvećujem
svojim pokojnim roditeljima
Ivi Orlovcu (1912.-1997.)
o desetoj obljetnici smrti,
i
Mariji rod. Vidović (1908.-1968.)
o četrdesetoj,
zahvalan za život koji su mi dali
u rodnoj Bukovici
i naučili me da volim
Boga,
ljude i
zavičaj*

Uvod

Župa Trn jedna je od najmlađih u Banjolučkoj biskupiji. Utemeljena je dekretom biskupa mons. Alfreda Pichlera 26. kolovoza 1980. godine, diobom od matične župe Barlovci. Zaštitnik joj je sv. Josip, zaručnik Bl. Dj. Marije. Sjedište joj je u Trnu, a osim Trna obuhvaća još dva sela: Bukovicu i Jablan. Pripada banjolučkom dekanatu. Župa je povjerena na trajnu upravu franjevcima Bosne Srebrene. Imala je veoma tešku sudbinu. Tek što je za vrijeme komunističke vlasti uspjela sagraditi župnu kuću i lijepu suvremenu crkvu, opskrbiti ih potrebnim inventarom, dobiti časne sestre za djelovanje u župi, uslijedilo je njezino teško stradanje. Našla se, ni kriva ni dužna, na putu ideolozima velikosrpske ideje. Zato su već od 1991. godine zaredali napadi na nju. Bilo je preko 30 oružanih napada na crkvu, župnu kuću i njezino osoblje, višekratnog paljenja župne kuće, miniranja crkve, zlostavljanja i pokušaja ubojstva župnika i njegovih suradnica časnih sestara, sve do posvemašnjeg uništenja, kad je crkva miniranjem posve uništena, a župna kuća spaljena, da bi na koncu i sam župnik skupa sa sestrama bio prognan iz župe i tako podijelio tragičnu sudbinu najvećega dijela svojih župljana. Ipak, župnik je i dalje vodio brigu o svojoj župi, iako više od tri godine nije u njoj mogao stanovati, i tako sačuvao ostatke ostataka svoje župe. S njima je obnavljao što se obnoviti dalo. Do sada je obnovljena župna kuća u čijim podrumskim prostorijama se slavi redovita sv. misa. Župna crkva, znatno manja od one prve stavljena je pod krov i na Božić 2007. u njoj je prvi put slavljena sv. misa. Do sada je župa Trn imala četiri župnika, točnije tri, jer je jedan od njih župnikovao tu u dva navrata.

Ova knjiga zahvaća duboko u povijest kršćanstva, točnije katoličanstva na ovim prostorima, a posebnu pozornost posvećuje selima koja sačinjavaju ovu župu, njihovoj bogatoj prošlosti i skromnoj sadašnjosti. Učinilo mi se zgodnim u posebnom Dodatku donijeti nekoliko raznorodnih priloga, među kojima posebno ističem jezične posebnosti Hrvata katolika iz ovih krajeva, koje se pod utjecajem suvremenih medija sve više gube. Sve to sačinjava ono što zovemo zavičajem, pa zbog toga nije slučajan izbor naslova: Slike izgubljenoga zavičaja.

Želim zahvaliti svima koji su doprinijeli da ovo djelo ugleda svjetlo dana: Župnom uredu u Trnu, na čelu sa župnikom fra Ivom Brezovićem, koji je prihvatio biti izdavač, i svima koji su mi u mom radu pomagali, posebno mr. Peri Ivanu Grgiću za mnogobrojne i mnogovrsne usluge oko teksta (posebno oko izrada kazala) i fotografija, mons. mr. Ivici Božinoviću oko fotografija, te mons. Vladi Lukendi oko iščitavanja ovoga teksta i korisnim sugestijama, te svima onima koji su materijalno pomogli izdavanje ove knjige.

Autor

Isječci iz originala knjige.
Knjiga se može naručiti na:

Župni ured u Trnu
Carska bb.
BA-78252 TRN

brezovičivo@yahoo.com

Prvo poglavlje

KRŠĆANSTVO U OVIM KRAJEVIMA PRIJE OSNUTKA ŽUPE TRN

Nutarnje uređenje crkve

U proljeće 1986. postavljena je lamperija na stropu crkve, a župljanke župe Trn nabavile su privremene klupe. Također su početkom 1987. nabavljena dva kipa: zaštitnika župe sv. Josipa i Gospin, veličine 120 cm. Naime, prvi put je blagdan sv. Josipa svečano proslavljen kao patron župe 19. ožujka 1987. godine. I za kipove je novac prikupio

Monumentalna župna crkva sa zvonikom

ženski svijet župe: žene i djevojke. Nisu ni one htjele zaostati u ljubavi prema svojoj crkvi: ako su muškarci više radili teže poslove, one su doprinosile svoj udio za njezino uređenje. Sve je poslove vodio i koordinirao vrijedni župnik fra Dujo Ljevar, koji je dobar dio svoga svećeničkog vijeka proveo u banjolučkoj okolini: u Barlovcima, Trnu i Petrićevcu. Kako i dolikuje, na proslavu prvog patrona župe vjernici su se pripremali trodnevnicom. Župna kronika bilježi i propovjednike na trodnevnici. To su: fra Ivo Orlovac, kapelan na Petrićevcu, fra Stanko Buzuk, provincijski definator i fra Josip Božić, župnik i gvardijan na Petrićevcu. Na sam blagdan sv. mise je predvodio i propovijedao opet domaći sin, banjolučki dekan i autor ove knjige.

Isječci iz originala knjige.
Knjiga se može naručiti na:

Župni ured u Trnu
Carska bb.
BA-78252 TRN

brezovićivo@yahoo.com

Treće poglavlje

UNIŠTENJE MLADE ŽUPE

Mržnja je ostavila pustoš na svetome mjestu - minirana crkva

je došao jedan srpski policajac zamoliti humanitarnu pomoć (Spomenica mu bilježi ime i prezime). Čeka sumrak da ne bude viđen od drugih sunarodnjaka *«zbog njegova imidža»*. Uto se na kapiji pojavljuju dvojica muškaraca u civilu i, pod izgovorom da trebaju *«lijek za bolesnu ženu, makar protiv bolova»*, (župnik je imao nešto najpotrebnijih lije-

kova iz Caritasa koje bi dijelio po potrebi - op. A. O.) ulaze u kuću. Svezali su i zlostavljali župnika i časnu sestru Danicu Santro (s. Emanuela nije toga dana bila u Trnu), opljačkali neke stvari, tako npr. župnikov novčanik s dokumentima i stvari iz kancelarijskih ladica. Preko radioveze bili su u kontaktu s nekima izvana. Zovnu-li su nekoga trećega koji je uskoro došao. Čulo se kako govore onima vani da *«operacija dobro teče, kasnije neka dođu ostali»*. U jednom trenutku župnik i sestra su stali dozivati u pomoć, misleći tako otjerati nasilnike. Dozivanje je čuo policajac u podrumu koji do tada

Minirana crkva - detalj

Godina 1996.

Krizma u garaži župne kuće 1996.

Na Novu godinu na sv. misu je došlo svega deset vjernika. I sam je župnik jedva došao iz Budžaka, jer je bila velika poledica. Početkom godine župnik je evidentirao u župi 67 katoličkih obitelji sa 126 članova, te još 23 obitelji gdje je mješoviti brak s 84 člana, dakle ukupno 210 vjernika kojima je župnik blagoslovio kuće. I veljača mirno prođe, sa svetim misama na Bešlenici. Trećeg ožujka župnik je organizirao

Dolazak biskupa u župu uvijek je radostan događaj - krizmanici s biskupom i kumovima

Nova crkva se gradi uz stari zvonik

Nova, iako manja, vjernicima vrlo draga crkva, pokrivena je u jesen 2007.

Isječci iz originala knjige.
Knjiga se može naručiti na:

Župni ured u Trnu
Carska bb.
BA-78252 TRN

brezovičivo@yahoo.com

Četvrto poglavlje

SELA TRNSKE ŽUPE

sestara i omiljen pučki propovjednik. Umro je 19. siječnja 1988. u Novoj Topoli, i tu je sutradan pokopan.

Fra Stipo Orlovac (1836.-1882.)

Najstariji bukovački svećenik, koji je doživio osnutak župe u Barlovcima 1879. godine, je fra Stipo Orlovac. Rođen je 12. rujna 1836. u Bukovici od roditelja Marijana Orlovca i Janje rođ. Eleg(ović). Istog je dana i kršten te je dobio ime Ilija. Početno znanje stekao je kod franjevac, vjerojatno u Ivanjskoj, a zatim u Fojnici. Stupio je u franjevački red 1850. kao dječak od 13 i pol godina i uzeo ime fra Stipo. Prve redovničke zavjete položio je točno godinu dana kasnije, 9. ožujka 1851. Teologiju je studirao u Đakovu od 1855. godine. Kasnije je studij nastavio u Pešti, u Mađarskoj. Za svećenika je zaređen 2. kolovoza 1859. Kako je bio vrlo sposoban, poglavari su mu povjeravali različite odgovorne dužnosti.

Prvu svoju petogodišnju službu obavljao je u franjevačkoj rezidenciji čak u Carigradu! Zatim je 1864. postavljen za odgojitelja franjevačke mladeži te predavača filozofije i crkvene glazbe u samostanu na Gorici u Livnu. No, već četiri godine kasnije on je župnik u Bosanskoj Gradiški, gdje djeluje u dva navrata: 1868.-1869. i 1872.-1875. Nakon toga je jednu godinu, 1875.-1876. bio župnik u Šurkovcu (Volaru) kod Ljubije. Zatim dolazi za poglavara nove franjevačke rezidencije na Petrićevcu 1876.-1879., čijem je nastanku i sam znatno doprinio. Tu je doživio tragične dane, kada je prigodom ulaska austrijske vojske u Bosnu i Hercegovinu i njezine okupacije 14. kolovoza 1878. godine spaljen novi samostan na Petrićevcu. Franjevci su morali pobjeći k trapistima u samostan «Marija Zvijezda», gdje su bili bratski primljeni i proveli neko vrijeme, a onda su prešli u neki ljetnikovac u Kumsalama i tu ostali do proljeća slijedeće, 1879. godine. Posljednja mu je svećenička postaja bila služba župnika u Ivanjskoj, koju je započeo 1. lipnja 1879., gdje se nakon nepune tri godine iznenada razbolio od bolesti koju je narod zvao oganj i nakon nekoliko dana bolovanja, preminuo 26. ožujka 1882. Umro je mlad, u 46. godini života, u 29. godini redovništva i 23. svećeništva. Pokopan je sutradan na fratarskom groblju u Mamenicama, u ivaštanskoj župi. Evo što je u povodu njegove smrti napisano u Maticama umrlih župe Ivanjska:

Prilog 1 - Katoličke žrtve Drugoga svjetskog rata i poraća s područje današnje župe Trn

Popis poginulih uradio sam na temelju izvještaja župnika prikupljenih iz župnih matica i svjedočenja većeg broja starijih ljudi iz pojedinih sela, urađenih početkom 1990.-tih godina. Dobar dio provjerio sam i dopunio osobno iz župnih matica i Stanja duša župe Barlovci. Ponegdje sam *kurzivom* u zagradi nadopunio podatke za osobe za koje nisam imao dovoljno elemenata da ih sa sigurnošću identificiram, a ono što je sigurno je samo njihovo ime i prezime, pa sam uzeo vjerojatne (daljnje) podatke kao putokaz budućim istraživačima, međutim, svako navedeno ime i prezime predstavlja osobu koja je sigurno poginula odnosno stradala u Drugom svjetskom ratu i poraću. Ovdje nisu ubilježeni umrli od tifusa i drugih zaraznih bolesti, povezanih uz rat, a što bi sigurno znatno povećalo broj žrtava. Isto tako sam *kurzivom* donio bilješku o načinu nečije pogibije, kako sam to našao u maticama umrlih, ukoliko je to zabilježeno.

Ukupno je 190 poginulih katoličkih vjernika s područja današnje župe Trn: iz Bukovice 95, iz Trna 64, a iz Jablana 31. Ipak popis nije posve potpun. Ima tu pripadnika svih mogućih vojska onoga vremena, kako ih je već donio ratni vihor, kao i civila. Nikomu od njih, koliko znamo, nikada nije bilo suđeno, niti dokazan ikakav zločin, ako se zločinom ne označi sama pripadnost određenoj vojsci ili narodu. Valja imati na umu da je najveći dio ovdje navedenih stradao po završetku rata ili jednostavno «nestao» na Križnim putovima. Mnogima od njih kosti kriju brojne masovne grobnice od Slovenije i Hrvatske pa do Gornjih Podgradaca u Kozari. Popis je prvi put objavljen u knjizi potpisanog autora *Oko fra Vidova bunara*, str. 129-136. Dopunjen je i ispravljen podacima za kojega sam kasnije saznao. Budući da su ovakvi popisi, pogotovo kad su rađeni toliko vremena nakon tih tragičnih zbivanja, nužno neprecizni i nepotpuni, i ovdje želim ponoviti apel koji sam napisao uz objavljujući popis u spomenutoj knjizi:

«*Mi smo im dužni sačuvati uspomenu, a kao vjernici sjećati ih se u svojim molitvama. Trebalo je puno truda da se prikupe najprije njihova imena*

i osnovni podatci, koji nisu, što je i razumljivo, bili uvijek precizni. Podatke sam dugo i mukotrpno dopunjavao prema župnim maticama. Posao nije gotov i molim svakog čitatelja koji ima još podataka ili ispravaka o ovdje navedenim žrtvama kao i o onima ovdje nezabilježenima, da mi ih dostavi.» (str. 137).

Selo Bukovica

1. BATISTA, VLADO, Josipa i Marije Batista, rođ. 10. 06. 1917.
2. BEDNARČUK, JOSIP, Ivana i Marije r. Calik, rođ. 18. 02. 1923.
3. BEDNARČUK, STIPO, Mile i Marije r. Lukenda, rođ. 07. 10. 1924.
4. BLAŽEVIĆ, ANTO zvani "Ata", Ive i Marije r. Lukenda, rođ. 29. 02. 1920.
5. BLAŽEVIĆ FRANO, sin Jose i Mande, našao bombu kod zračne luke u Trnu koja ga je u eksploziji ubila, a još jedan dječak teško je povrijeđen.
6. BLAŽEVIĆ, FRANO, zvani "Perić", Andrije i Anđe r. Marić, rođ. 06. 07. 1923.
7. BLAŽEVIĆ, IVO, zvani "Perić", Ante i Ane r. Jakić, rođ. 15. 08. 1902., muž Marije rođ. Orlovac, poginuo 06. 10. 1941. u Srnetici
8. BLAŽEVIĆ, IVO, Marijana i Mande r. Lukenda, rođ. 27. 06. 1921.
9. BLAŽEVIĆ, JAKOV, Peje, zvani «Grabovac» i Jele rođ. Orlovac, rođ. 29. 11. 1909., muž Mare rođ. Lipovac zvane «Marička»
10. BLAŽEVIĆ, JOSO, Ive i Mande r. Lukenda, r. 19. 03. 1909., muž Mande r. Matošević
11. FILIPOVIĆ, ANTO, Ive i Marije r. Mačinković
12. FILIPOVIĆ, PERO, Ive i Marije r. Mačinković, r. 07. 09. 1928.
13. FILIPOVIĆ, (ime nepoznato), Ive i Marije r. Mačinković (3 rođena brata!)
14. FRLJEVIĆ, ŠTEFAN, sin Nikole, muž Ivke r. Antonek
15. GOLUB ANTO, Ilije, poginuo kod Nove Topole 1945.
16. GOLUB, ILIJA, Ante i Ruže r. Vidović, r. 20. 01. 1925.
17. GOLUB, IVO, Ante i Ruže r. Vidović, r. 24. 02. 1923.
18. JAKIĆ, ILIJA, zvani "Ilkan", Jose i Mande r. Radman, r. 10. 07. 1910., muž Marije r. Škarica iz Derviša
19. JAKIĆ, IVO, Jose i Mande r. Radman, r. 03. 11. 1923.

20. JAKIĆ, MARKO, Jose i Mande r. Radman, r. 03. 02. 1912. (3 ro-
đena brata; Jakići su doselili u Bukovicu iz Bronzanog Majdana,
pa su ih zvali «Majdanci»)
21. JAKIĆ, NIKO, Ive i Marije r. Mačinković, r. 29. 04. 1921.
22. JOSIPOVIĆ, ANTO, sin Nike
23. JOSIPOVIĆ, ANTO, zvani "Tunjo", Šimuna i Marije r. Lovrić, r.
12. 01. 1924.
24. JOSIPOVIĆ, ILIJA, Šime i Kate r. Lipovac, r. 03. 08. 1903., muž
Jele Anušić
25. JOSIPOVIĆ, IVO, Šimuna i Marije r. Lovrić, r. 27. 01. 1919.
26. JOSIPOVIĆ, LJUBOMIR zvan "Mirko", Jakova i Anđe r. Luken-
da, r. 07. 05. 1917., poginuo 31. 07. 1943., pokopan u Banjoj Luci
27. JOSIPOVIC, NIKO, Šime i Kate r. Lipovac, r. 05. 11. 1907., muž
Kate r. Blažević
28. JOSIPOVIĆ, STIPO, sin Marka
29. KANJUGA, NIKOLA, sin Josipa
30. KANJUGA, VLADO, sin Josipa
31. KULČINSKI, ANTON FRANC, Nikole i Margarete r. Franczuk,
r. 15. 04. 1914., muž Ane r. Vidović, r. 09. 03. 1911., umro 29. 04.
1945. *"od rana zadobivenih prigodom borbi"* i pokopan na groblju
Sv. Marije u Sisku 01. 05. 1945.
32. KULČINSKI, JOSO, Nikole i Margarete r. Franczuk, r. 15. 04.
1914.
33. LIPOVAC, ANTO, Marka i Kate r. Mačinković, r. 19. 07. 1922.,
poginuo 28. 01. 1944.
34. LIPOVAC, ANTO, Petra i Anđe r. Miljanović, r. 10. 07. 1924.
35. LIPOVAC, ILIJA, Luke i Kate r. Komljenović, r. 12. 07. 1909.,
muž Cvite r. Grizelj
36. LIPOVAC, ILIJA, Marka i Ruže r. Orlovac, r. 19. 12. 1904., muž
Marije r. Matošević
37. LIPOVAC, IVO, Luke i Kate r. Komljenović, r. 27. 07. 1903.,
udovac iza pok. Anđe r. Matošević
38. LIPOVAC, IVO, Marka, zvanog "Tabak" i Kate r. Mačinković, r.
05. 06. 1917., poginuo 24. 12. 1944.
39. LIPOVAC, MILE, Jose, zvanog "Golubić" i Ruže r. Šalić, r. 02.
02. 1923.
40. LIPOVAC, JAKOV, Luke i Kate r. Komljenović, r. 14. 10. 1911.

41. LIPOVAC, MARKO, Petra i Anđe r. Miljanović, r. 27. 06. 1918., neoženjen, poginuo u Gornjoj Sanici
42. LIPOVAC, NIKOLA, Petra i Anđe r. Miljanović, r. 22. 09. 1914., muž Anđe r. Anušić zvane «Gara»
43. LIPOVAC, STIPO, Petra i Anđe r. Miljanović, r. 01. 06. 1911., neoženjen (4 rođena brata!)
44. LUKENDA, ANTO, Petra i Marije r. Blažan, zvane «Petrovca», r. 08. 10. 1925.
45. LUKENDA, IVO, Franje i Mande r. Blažan, r. 01. 11. 1926.
46. MAČINKOVIĆ, ANĐA r. Lukenda (Luke), žena Ante Mačinkovića, r. 16. 08. 1891. u Bukovici, poginula na cesti kod Nove Topole u partizanskom bombardiranju 23. 03. 1945.
47. MAČINKOVIĆ, ANTO, Jakova i Kate r. Andrijević, r. 17. 01. 1928.
48. MAČINKOVIĆ, NIKO, Ante i Anđe r. Lukenda, r. 02. 07. 1920.
49. MALER PETAR, Renka i Anke r. Kovalj, r. 1899., Ukrajinac, muž Marije r. Matvij
50. MATIĆ, MARKO, Tome i Janje r. Vidović, r. 01. 09. 1920. u Jablanu, priženio se u Bukovicu
51. MATOŠEVIĆ, FRANJO, sin Mijata
52. MATOŠEVIĆ, IVO, Antuna i Ruže r. Lipovac
53. MATOŠEVIĆ, JOSO, Jakova i Lucije r. Marić, r. 10. 05. 1913.
54. MATOŠEVIĆ, JURO, Antuna i Ruže r. Lipovac, r. 11. 01. 1921.
55. MATOŠEVIĆ, JURO, zvani "Đuran", Nikole i Anice r. Lukenda, r. 31. 07. 1909., muž Ruže r. Lipovac
56. MATOŠEVIĆ, MARIJAN, Ive i Kate r. Blažević, r. 24. 01. 1923., brat svećenika Tome
57. MATOŠEVIĆ, MARIJAN, Jose i Jele r. Šalić, r. 1916., muž Mande r. Matić zvane «Mandica»
58. MATOŠEVIĆ, MARKO, Jakova i Lucije r. Marić, r. 08. 12. 1919.
59. MATOŠEVIĆ, MILE, sin Ilije i Marije r. Anušić
60. MATOŠEVIĆ, NIKO, Jose i Jele r. Šalić, r. 12. 03. 1905., muž Mande r. Vidović zvane "Tunda"
61. MATOŠEVIĆ, PETAR, Ilije i Marije r. Anušić, r. 03. 08. 1908., muž Ruže r. Blažević, poginuo u borbi protiv komunista u Kotor Varošu 19. 07. 1944. (možda je preselio u Trn)
62. MATOŠEVIĆ, PETAR, Peje i Marije r. Grabovac, r. 29. 05. 1914., muž Zorke r. Mačinković zvane «Gluva»

63. MATVIJ PETAR, Antuna i Tekle r. Babiuk, r. 15. 09.1904., muž Kaje r. Lipovac, zvane «Kajica», Ukrajinac
64. ORLOVAC, ANTO, Marka i Anđe r. Lagundžić, r. 13. 08. 1915., muž Zorke r. Blažan
65. ORLOVAC, IVO, Blaža zvanog "Bajo" i Janje r. Mačinković, r. 02. 08. 1924.
66. ORLOVAC, LUKA, Tome i Mande r. Lukenda, r. 09. 09. 1925., njemački vojnik, nestao kod Bleiburga 1945.
67. ORLOVAC, MARKO, Ilije i Anice r. Lopar, r. 22. 03. 1922., neoženjen
68. ORLOVAC, TOMA, Ilije i Marije r. Matošević, r. 09. 12. 1896., muž Mande r. Lukenda, ubili ga partizani kod "Đurina groba" na Kozari
69. PETRUŠINSKI, ANDRIJA, Teodora, zvanog «Fetko» i Marije r. Jaroševski, r. 24. 02. 1927.
70. PETRUŠINSKI, SLAVKO, Teodora, zvanog "Fetko" i Marije r. Jaroševski
71. PETRUŠINSKI, TEODOR, zvani "Fetko", muž Marije r. Jaroševski, poginuo kod Nove Topole 1945.
72. PRETAŠ, NIKOLA, sin Jure
73. PRETAŠ, VLADO, sin Jure
74. RELJA, ILIJA, Marka i Jele r. Vidović, r. 17. 07. 1925.
75. RELJA, ILIJA, Jose i Ivke r. Vidović, r. 25. 07.1924., poginuo 20. 05. 1944. u Petrovaradinu
76. RELJA, ILIJA, Nikole i Ivke r. Lukenda, r. 02.12. 1921., brat Ive zvanog «Đambo»
77. RELJA, IVO, Marijana i Jeke r. Lukenda, r. 03. 03. 1923.
78. RELJA, JAKOV, Marka i Jele r. Vidović, r. 17. 09. 1910., muž Mande r. Relja
79. RELJA, MARIJAN, sin Ilije, nestao
80. SADOVSKI, SLAVKO, sin Nikole
81. ŠALIĆ, IVO, Marka, zvani «Abin» i Stažije r. Golub, r. 21. 06. 1927.
82. ŠALIĆ, JAKOV, Marka i Jele r. Matić, r. 26. 05. 1917.
83. ŠALIĆ, MILE, Marka, zvani "Abin", i Stažije r. Golub, r. 22. 05. 1922.
84. TOMIĆ, FRANJO zvani "Franc", Jure i Marije r. Ilovača, r. u Kozari, muž Mande r. Dedić

85. TOMIĆ, ILIJA, Luke i Janje Komljenović, r. Rajković, r. 01. 04. 1921.
86. TOMIĆ, MILE, sin Jose
87. TOMIĆ, SLAVKO, sin Jose
88. VIDOVIĆ, ANTO, Petra «Peje» i Anice r. Topić, r. 08. 02. 1918.
89. VIDOVIĆ, ANTO zvani "Tuća", Ante i Mande r. Matošević, r. 11. 05. 1916., muž Marije r. Kurnjicki, otac dvoje djece
90. VIDOVIĆ, ILIJA, Ante i Mande r. Matošević, r. 16. 10. 1922., neoženjen
91. VIDOVIĆ, MARKO, Peje i Anice r. Topić, r. 09. 08. 1914., muž Jozefine r. Kezić
92. VIDOVIĆ, STIPO, Peje i Anice r. Topić, r. 17. 04. 1924.
93. VIDOVIĆ, ŠIMUN, Peje i Anice r. Topić, r. 18. 01. 1922. (4 rođena brata!)
94. VIDOVIĆ, VID, težak, Ilije i Anđe r. Blažević, r. 15. 06. 1899., muž Ruže r. Lukenda, poginuo 15. 03. 1945. kod Nove Topole
95. ŽUNIĆ, ILIJA, Peje i Stažije r. Matošević, r. 15. 05. 1913., muž Jele r. Lipovac

Selo Jablan

1. BAČINSKI, IVAN, sin Renka
2. BAČINSKI, MIHAJLO, Maksima i Marije r. Romanjak
3. BAČINSKI, MIHAJLO, sin Vasilija
4. BAČINSKI, PAVLE, sin Vasilija
5. BAČINSKI, TEODOR, sin Renka (svi Bačinski su grkokatolici, Ukrajinci)
6. BARTULOVIĆ, MIŠO, sin Šime
7. KAURIN, IVO, Jure i Mare r. Jolić, r. 12.09.1907. u Stranjanima, muž Mare r. Jurić (doselio u Jablan)
8. LAGUNDŽIĆ, ADOLF, Peje i Marije r. Najdek, r. 22. 01. 1922.
9. LAGUNDŽIĆ, ANTO, Blaža i Ane r. Matošević, r. 17. 06.1913., poginuo 06. 10. 1941. u Gornjoj Sanici
10. LAGUNDŽIĆ, MARKO, Ive i Kate r. Vidović, r. 18. 10. 1903., muž Marije r. Hrycaj
11. MAČINKOVIĆ, MARKO, Pere «Peje» i Mande r. Vidović, r. 18. 03. 1911., muž Anđe r. Orlovac
12. MAČINKOVIĆ, ŠIMUN, sin Pere «Peje» i Mande r. Vidović, r. 20. 11. 1902., muž Kaje r. Bartulović

13. MATIĆ, ANTO, Ilije i Anice r. Vidović, r. 13. 02. 1918.
14. MATIĆ, ANTO, Jakova i Ane r. Majkić, r. 24. 11. 1923.
15. MATIĆ, ANTO, Marka i Mande r. Lagundžić, r. 17. 06. 1922.
16. MATIĆ, BLAŽ, Peje i Kate r. Orlovac, r. 24. 01. 1923.
17. MATIĆ, FRANJO, Luke i Jele r. Vidović, r. 08. 10. 1926.
18. MATIĆ, FRANJO, Peje i Kate r. Orlovac, r. 17. 06. 1925.
19. MATIĆ, IVO, Ilije i Anice r. Vidović, r. 27. 12. 1926.
20. MATIĆ, MARKO, Luke i Jele r. Vidović, r. 25. 02. 1912., redarstvenik, muž Zore r. Popović, strijeljan od partizana 03. 01. 1944. u Han Kolima
21. MATIĆ, NIKOLA, Ilije i Kate r. Matić, r. 27. 03. 1906.
22. MATIĆ, PETAR, Jage i Lucije r. Matošević, r. 24. 06. 1910., muž Ane r. Orlovac
23. MATIĆ, TOMO, Jakova i Ane r. Majkić, r. 03. 03. 1925.
24. ORLOVAC, ANDRIJA, Marka i Marije r. Blažević, r. 05. 02. 1926.
25. ORLOVAC, ANTO, Marka i Marije r. Blažević, r. 07. 10. 1921.
26. ORLOVAC, IVO, Tome i Ruže r. Pavlović, r. 28. 03. 1920.
27. ORLOVAC, MARIJAN, Ante i Mande r. Lagundžić, r. 19. 10. 1921.
28. SAMARDŽIĆ, CVITKO «Cvijo», Paške i Cvite r. Samardžić, r. 20. 09. 1909., muž Marije r. Marić (negdje se piše: Samardžija)
29. SLAVULJ, PAVLE, sin Ilije
30. TUTIĆ, MARKO, Miše i Mare r. Matić, r. 24. 05. 1914., muž Kaje r. Lagundžić
31. TUTIĆ, MIŠO, Luke i Ane r. Najdek, r. 13. 04. 1922.

Selo Trn

1. ANDRIJEVIĆ, ILIJA, Ivana i Anice r. Arabadžić, r. 25. 02. 1914.
2. ANDRIJEVIĆ ILIJA, Ive i Ivke r. Lagundžić, r. 15. 10. 1919., muž Ane r. Orlovac, nestao u ratu
3. ANDRIJEVIĆ, MARKO, Nikole i Jele r. Blažević, r. 06. 02. 1912., muž Marije r. Delić
4. ANDRIJEVIĆ, MATIJA, Pere i Anđe r. Blažević, r. 1891.?, muž Ane r. Tomić
5. BARAC, IVO, Mijata i Marije r. Blažević, r. 11. 05. 1912.
6. BARAC, PERO, Mijata i Mande r. Matić, r. 20. 05. 1919.

7. BILANDŽIJA (BILANDŽIĆ), IVO, sin Ante
8. BILANDŽIJA, MIJAT, Luke i Ane r. Vulić, r. 13. 02. 1922.
9. BILIĆ, IVAN, Ivana i Elizabete r. Kurlić, muž Konstantine r. Boruta, r. 19. 12. 1911., poginuo 12. 08. 1941. u Sitnici
10. BLAŽEVIĆ, MARKO, Matije i Mare r. Veža, r. 03. 01. 1913.
11. DELIĆ, ANTO, Nikole i Ruže r. Blažević, r. 02. 08. 1918.
12. DELIĆ, ANTO, Tome i Cele r. Arabadžić, mladić, r. 08. 09. 1916., poginuo 27. 07. 1941., u Trubaru kod Drvara (na «Dan ustanka» kad i župnik Waldemar Maximilian Nestor)
13. DELIĆ, ILIJA, Nikole i Anice r. Vidović, r. 08. 01. 1916., muž Mande r. Lagundžić
14. DELIĆ, IVO, Ilije i Ljubice r. Vidović, r. 17. 01. 1925.
15. DELIĆ, IVO, Mijata i Marije r. Janjić, r. 02. 03. 1910., muž Anice r. Delić
16. DELIĆ, MARIJAN, Nikole i Ruže r. Blažević, r. 22. 09. 1907., muž Mare r. Delić, poginuo u svibnju 1945.
17. DELIĆ, MARKO, Ilije i Ljubice r. Vidović, r. 22. 03. 1923.
18. DELIĆ, MARKO, Petra i Kaje r. Tomić, r. 25. 04. 1923.
19. DELIĆ, MATO, Marka i Ane r. Matošević, r. 07. 05. 1921., ubijen 31. 05. 1945. (proglašen mrtvim 06. 05. 1972. odlukom Biskupskog ordinarijata Banja Luka)
20. GRIZELJ, ANTO, Filipa i Marije r. Šobota, r. 20. 06. 1921.
21. JURIĆ, IVO, Nikole i Mare r. Vidović, r. 21. 06. 1920.
22. JURIĆ, MIJAT, Marka i Jele r. Vukadinović, r. 18. 05. 1924.
23. KOMLJENOVIC, ANA, Jose i Ivke r. Orlovac, r. 04. 03. 1926., živjela u Privlaci, poginula 09. 12. 1944. u Privlaci
24. LAGUNDŽIĆ, ANTO, Ive i Zorke r. Kutela, r. 22. 03. 1917.
25. LAGUNDŽIĆ, FRANJO, Ive i Zorke r. Kutela, r. 28. 06. 1919.
26. LAGUNDŽIĆ, IVO, Marka i Mare r. Delić, r. 04. 05. 1926., poginuo 04. 01. 1942.
27. LUKIĆ, ANTO, Marijana i Marije r. Jajčević, r. 15. 01. 1926.
28. MATOŠEVIĆ, VLADO, Marijana i Cvite r. Lagundžić, r. 06. 03. 1914., poginuo 20. 01. 1942. u napadu na vlak
29. MILJANOVIĆ, ILIJA, Šimuna i Ruže r. Lagundžić, r. 09. 12. 1918.
30. MILJANOVIĆ, PERO, Ilije i Ivke r. Orlovac, r. 11. 09. 1914., poginuo 27. 12. 1942.

31. OJDANIC, MARIJAN, Ive i Ruže r. Delić, muž Ane, r. 13. 04. 1908., poginuo 16. 09. 1944.
32. ORLOVAC, ANTO, Ive i Anđe r. Jakić, r. 12. 09. 1922.
33. ORLOVAC, ANTO, Matije i Janje r. Blažević, r. 04. 05. 1911., muž Kate r. Delić, ubijen 19. 02. 1946.
34. ORLOVAC, FRANJO, Pere i Mande r. Barać, r. 12. 08. 1919.
35. ORLOVAC, FILIP, Peje i Anđe r. Lukić, r. 11. 11. 1912.
36. ORLOVAC, ILIJA (*Tome i Kaje r. Bilandžić, r. 30. 04. 1926. ili: Pere i Anđe r. Lukić, r. 14. 12. 1909., muž Mande r. Vidović?*)
37. ORLOVAC, ILIJA, Ive i Anđe r. Jakić, r. 13. 09. 1910., muž Anđe r. Andrijević
38. ORLOVAC, MARKO, Matije i Janje r. Blažević, r. 12. 09. 1908, muž Ljubice r. Marić, poginuo 27. 11. 1942.
39. ORLOVAC, NIKO, Pere i Mande r. Barać, r. 18. 11. 1916.
40. ORLOVAC, TOMO, težak, sin Matije i Janje r. Blažević, r. 03. 11. 1913., poginuo 13. 10. 1944.
41. RADMAN, IVO, Ante i Janje r. Klindić, r. 07. 08. 1906., muž Mande r. Matić
42. ŠALIĆ, ANTO, Ante i Mare r. Gagula, r. 07. 04. 1920., muž Ane r. Andrijević, poginuo 25. 11. 1942. (proglašen mrtvim)
43. ŠALIĆ, ANTO, Ilije i Mande r. Lipovac, r. 30. 09. 1923.
44. ŠALIĆ, MARKO, Ilije i Mande r. Lipovac, r. 15. 03. 1926.
45. ŠALIĆ, VLADO, Ive i Anđe r. Andrijević, r. 25. 08. 1910., muž Mare r. Orlovac
46. TOMIĆ, ANTO, Ilije i Marije r. Delić, r. 28. 10. 1917., muž Dragice r. Andrijević
47. TOMIĆ, FRANJO, Tome i Jele r. Matošević, r. 21. 02. 1927.
48. TOMIĆ, ILIJA, Stipe i Anđe r. Mačinković, r. 30. 09. 1907., muž Ljubice r. Kašljević
49. TOMIĆ, IVO, Tome i Jele r. Andrijević, r. 15. 05. 1922., nestao u ratu
50. TOMIĆ, MARIJAN, Ilije i Marije r. Delić, r. 15. 11. 1907., muž Kate r. Matić, poginuo kod Sanskog Mosta
51. TOMIĆ, MARKO, Ilije i Ruže r. Mijatović, r. 27. 06. 1913., muž Marije r. Andrijević
52. TOMIĆ, NIKOLA, Ilije i Mare r. Jurić, r. 29. 07. 1907., muž Jele r. Tomić, poginuo 12. 12. 1942. kod Sanskog Mosta i tu pokopan

53. TUTIĆ, PETAR (u Mat. kršt: TUCIĆ), Tome i Kate r. Lipovac, r. 03. 09. 1916. u Jablanu, muž Janje r. Bilandžić
54. VIDOVIĆ, ANTO, Ilije i Anice r. Mršić, r. 25. 08. 1919.
55. VIDOVIĆ, ILIJA, Ivana i Mare r. Vidović, r. 11. 11. 1918.
56. VIDOVIĆ, IVICA, Ante i Boje r. Bilandžić, r. 19. 06. 1921.
57. VIDOVIĆ, IVO, Matije i Ane r. Lovrić, r. 05. 12. 1919.
58. VIDOVIĆ, MARKO, Ilije i Anice r. Marić, r. 22. 06. 1914., muž Ruže r. Miljanović
59. VIDOVIĆ, MARKO, sin Matije
60. VIDOVIĆ, MIJAT, Jure i Mande r. Marušić, r. 18. 12. 1907., muž Ruže r. Radman
61. VIDOVIĆ, MIRKO, Matije i Ane r. Lovrić, r. 26. 07. 1927., poginuo 10. 02. 1945. u Cerniku
62. VIDOVIĆ, MIŠO, Ante i Boje r. Bilandžić, r. 26. 05. 1926.
63. VULIĆ, ILIJA, Luke i Marije r. Bilandžić
64. VULIĆ, MARKO, Luke i Marije r. Bilandžić, r. 23. 11. 1909. u Bosanskom Grahovu, živio u Trnu, muž Stažije r. Lipovac, poginuo 06. 10. 1941. od četnika, pokopan u Srnetici.

Prilog 2 - Katoličke žrtve iz župe Trn od 1991. do 1995. godine

I u najnovijim zbivanjima krajem prošlog stoljeća župa Trn je izgubila 12 župljana, od čega četiri žene koji su umrli nasilnom smrću. Za neke od njih okolnosti nisu nikada posve razjašnjene. Vidi dopis br. 14/2001. od 7. veljače te godine u arhivu župnog ureda. Evo njihovih imena abecednim redom!

1. ANDRIJEVIĆ, NIKOLA, sin Ive i Ruže r. Laštro, rođ. 10. 12. 1970., iz Trna, ubijen 11. 06. 1992. od srpske milicije pred roditeljima u dvorištu obiteljske kuće, pokopan na groblju Bešlenica u Trnu.
2. DOMIĆ, GORAN, sin Mire Domić iz Trna, rođ. 27. 12. 1977., poginuo u Trnu kod «Ambalažerke» 10.10.1995., okolnosti nepoznate, pokopan na groblju Bešlenica u Trnu.
3. LIPOVAC, MARIJA, r. 23. 08.1914., žena Mate, iz Bukovice, nađena ubijena u dračiku blizu kuće 02. 02. 1995., pokopana na Suvajama.
4. MAČINKOVIĆ, LJUBOMIR iz Trna, rođen 31. 07. 1940. u Jablanu, muž Jele r. Golub, 23.10.1992., nađen mrtav u banjolučkoj bolnici, navodno ga zgazilo auto hitne pomoći kod Velike stijene između Klačnica i Trna, pokopan na groblju Suvaje.
5. MATIĆ, JOSIP, sin Ilije i Jozefine r. Relja, r. 14. 03. 1973. u Jablanu, prisilno otjeran u srpsku vojsku, poginuo na Ozrenu 13. 06. 1994., sahranjen na groblju Suvaje.
6. MATOŠEVIĆ, FRANJO, rođ. 20. 02.1936. u Bukovici, muž Zorke r. Lipovac. Nađen obješen u šumi u Kozari 11. 06. 1992., smrt zagonetna, pokopan na groblju Suvaje.
7. ORLOVAC, ZORAN, r. 01. 10. 1953. u Trnu, muž Ljubice r. Tošić, prisilno odveden u JNA, pa u srpsku vojsku, poginuo na ratištu između Doboja i Teslića 13. 04.1995., pokopan na groblju Bešlenica u Trnu.
8. RADMAN, ZORKA iz Trna kći Ljubice Radman, rođ. 20. 11. 1922. u Trnu, nađena u Vrbasu kod Srbca 14. 11. 1994. Nestala je 02. 09.1994. i sumnja se da je ubijena i bačena u Vrbas, pokopana na Bešlenici.

9. RELJA, RUŽA, kći Jose i Ivke r. Vidović iz Bukovice, rođ. 09. 01. 1920., zlostavljana u svojoj kući 13. 10. 1996., od čega je umrla i pokopana na groblju Suvaje.
10. TOMIĆ, STAŽIJA r. Matošević iz Trna, rođ. 28. 07. 1932., žena Ilije Tomića, 22. 10. 1995. provalili su joj u kuću srpski vojnici, zlostavljali je pa joj je navodno otkazalo srce (ili je ubijena?), pokopana na groblju Bešlenica.
11. VRHOVAC, ILIJA, sin Pere, iz Trna, rođ. 23. 05. 1952. u Trnu. Poginuo kao rezervist srpske vojske u Gređanima kod Okučana u Slavoniji 25. 09. 1991. metkom u potiljak (!), pokopan na groblju Bešlenica u Trnu.
12. ŽILIĆ, MARKO, poginuo kao vojnik srpske vojske kod Gradačca.

Zusammenfassung

Vorliegendes Buch mit dem Titel «Bilder der verlorenen Heimat» und dem Untertitel «Geschichte der Pfarrei des Hl. Josef in Trn und der entvölkerten kroatischen Dörfer Trn, Bukovica und Jablan bei Banja Luka» schildert Geschichte der jungen katholischen Pfarrei Trn in der Diözese Banja Luka (Bosnien/Herzegowina) und der zugehörigen katholischen Dörfer: Trn, Bukovica und Jablan. Weshalb: «verlorene Heimat»? Der Autor, im Moment Generalvikar der Diözese Banja Luka, ist in einem dieser Dörfer, in Bukovica, geboren. Fast alle Katholiken aus dieser Pfarrei, größtenteils kroatischer Nationalität, wurden im Jahre 1995. aus ihren Häusern in diesen Dörfern vertrieben und bis heute konnten sie nicht zurückkehren. Von 2200 Katholiken im Jahre 1991. blieben nur noch 215 im Jahre 1999. Die Pfarrei des Hl. Josef in Trn, wurde im Jahre 1980. durch Abtrennung von der Mutterpfarrei Barloveci gegründet. Zur Zeit der Gründung gab es da weder eine Kirche noch ein Pfarrhaus; alles wurde ganz von neuem gebaut vom ersten Pfarrer dieser Pfarrei P. Dujo Ljevar, das Haus im Jahre 1982, die Kirche aber im Jahre 1985. Alles wurde total vernichtet in großserbischer Aggression auf Bosnien/Herzegowina (1992-1995). Es gab über 30 verschiedene Angriffe, einmal hat der Pfarrer P. Blaž Marković wie durch ein Wunder überlebt, später wieder wurde er zusammen mit Ordensschwester Sr. Danica Santro schwer misshandelt. Schließlich wurde in der Nacht 17/18. Mai 1995. die Kirche durch Minierung mit dem Boden gleichgemacht, das Pfarrhaus geplündert und angezündet, dem Pfarrer wurde von serbischer Macht sogar Zutritt in eigenen Hof verwehrt, bis alles total geplündert war, sogar Zaun um den Hof herum. Schon seit 1992 waren Gläubige verschiedensten Misshandlungen ausgesetzt: auf sie und ihre Häuser wurde geschossen, einige wurden im eigenen Haus oder Hof ermordet, in der Nacht oft Bomben auf ihre Häuser geworfen, alle Nichtserben haben ihre Arbeitsstellen verloren, so dass nicht wenige ihr ganzes Hab und Gut verließen und auszogen um das nackte Leben zu retten. Doch nicht genug damit: Mitte August 1995 sind Gläubige aus allen drei Dörfern dieser Pfarrei vertrieben und es

blieben nur noch seltene Überreste. Doch, angeführt von ihrem Pfarrer, hat diese «kleine Herde» zuerst das Pfarrhaus erneuert, wo sie im Kellerräumen noch immer Gottesdienste halten. Momentan wird eine kleinere, den jetzigen Bedürfnissen angepasste, Pfarrkirche gebaut.

All dies wird im Hauptteil dieses Buches, in zwei Kapiteln, anhand des Materials im Pfarrarchiv von Trn und Diözesanarchiv von Banja Luka geschildert. Ihm geht voraus ein Kapitel über die Geschichte des Christentums in diesen Gebieten, das bis in Antike zurückreicht, über Mittelalter als dieses Gebiet ein Teil des Ungarisch-kroatischen Königreiches mit vielen katholischen Kirchen, Pfarreien und Klöstern war, und Eroberung dieser Gebiete durch Türken im 15. und 16. Jahrhundert, bis zu unseren Tagen, bis Gründung der Pfarrei Trn 1980.

In einzelnen Kapiteln bearbeitet der Autor auch Geschichte und Gegenwart der drei Dörfer dieser Pfarrei, die eine sehr lange Geschichte haben: in Trn war in der Antike sogar eine römische Wegstation auf der Straße von Salona (heute Split in Dalmatien) nach Servitium (Bosanska Gradiška), später gab es da eine Kirche; Bukovica war seit eh und je ein Gebetszentrum der großen Pfarrei von Ivanjska, wo auch heute eine Muttergotteskapelle steht; in Jablan war im Mittelalter, laut Tradition, auch eine Kirche; spricht weiter über Friedhöfe und Kapellen, über Trager der geistlichen Berufe, Schulen, usw.

Im zweiten Teil folgen fünf verschiedene Beilagen: da finden wir zunächst eine Liste mit Namen der katholischen Opfer des Zweiten Weltkrieges und der kommunistischen Nachkriegszeit, sowie aus der neuesten Zeit, Dokumente über Leiden zwei Priester aus Bukovica unter Gegnern des katholischen Glaubens und noch ein Beitrag sui generis: nämlich sprachliche Besonderheiten der Kroaten dieser Region, die der Autor durch Jahrzehnte hindurch gesammelt hat. Als Schlusswort folgt ein poetischer Nachruf auf das Dorf Bukovica, als Erinnerung an die verlorene und vernichtete Heimat des Autors.

KAZALO MJESTA

A

Ad Castra, 14, 15

B

Bajin palček, 105

Bajinski Brod, 105, 109

Bakinci, 29, 108, 159

Balaginci, 27, 105

Banja Luka (Banjaluka) 9-14, 16-20, 22, 26, 28, 31, 32, 34, 37-39, 48, 50, 56, 58, 62-64, 66, 80, 81, 84, 87, 88, 90, 93, 94, 96, 98, 103, 104, 106, 108, 109, 111, 114-116, 119, 120, 124, 128, 135, 136, 142, 146, 150-157, 160, 161, 163, 165-170, 172, 179, 184, 189, 197, 204, 205, 229, 233, 239, 240

Barlovci, 5, 11, 14-16, 21, 23, 25, 26, 30, 37-41, 44, 46, 50, 51, 57, 58, 66, 84, 96, 103-105, 107-109, 114, 115, 118, 120-124, 126-132, 134, 136, 138, 139, 141-143, 153, 155, 157, 160, 163, 164, 166, 168, 170, 177, 205, 239

Bašča, 109

Beglučište, 145

Beograd, 28, 48, 120

Bešlenica (groblje), 37, 50, 63, 69, 83-86, 89, 94, 125, 145, 154, 187, 188

Bihać, 143, 170, 240

Bijeda (groblje), 31, 114, 125, 127, 130, 164

Blaškovec, 156

Bleiburg, 181

Bočac, 146

Bosanska Gradiška, 10, 13, 14, 20, 34, 84, 103, 106, 111, 123, 124, 138, 150-153, 155, 165

Bosanski Aleksandrovac, 50, 84, 142, 144, 157, 162

Bosanski Brod, 197

Bosanski Novi, 23, 43

Bosanski Petrovac, 142

Bosansko Grahovo, 169, 186

Brčko, 197

Brestovac, 103

Brezova njivica, 109

Brezovo Polje, 103

Budimpešta, 29

Budžak, 50, 75, 77, 79-81, 84, 85, 87, 90, 121, 135, 136, 140, 153, 162

Bukovački Brod, 106, 108, 109, 119

Bukovica (Bucouiza), 5, 12, 13, 16, 18-34, 37-40, 44, 45, 49, 50, 57, 59, 63, 65-67, 69, 76, 81-84, 89, 103-116, 118-128, 130-136, 138-141, 143-145, 147, 151-153, 159, 161, 163, 164, 168-170, 172, 173, 177-180, 187-189, 205, 229, 233, 235

Bukovica (kod Duvna), 103

C

Carigrad, 139

Cerici, 103, 105, 108

Cerovi, 28, 108, 109, 122, 126

Cestari, 145

Chicago, 172, 239

Ciglana, 109

Crikvenica, 121

KAZALO OSOBA

A

Adrovac (Adrovaz, prezime), 123, 170
 Adrovac, Filip, 116
 Adrovac, Joso, 107
 Adrovčević (prezime), 32
 Aleksić, Luka, 114
 Alerić (prezime), 149
 Alerić, Toma, 148
 Anđelović, fra Petar, 69
 Andravčević, Božo, 117
 Andravčević, Mijat, 117
 Andrijašević, Nikola, 114
 Andrijević, Nikola, 59
 Andrijević, Pavao, 114
 Androvac, Blaž, 112
 Andrović, Filip, 112
 Antonije Pijo, 11
 Antunović (prezime), 149
 Antunović, Jakov, 147
 Anušić (Anusich, prezime), 110, 118, 123
 Anušić, Anđa, 114
 Anušić, Anto, 114
 Anušić, Blaž, 112, 114, 116
 Anušić, fra Andrija, 132
 Anušić, Grga, 44
 Anušić, Ivan, 116
 Anušić, Kata, 113, 114
 Anušić, Mijat, 112
 Anušić, Nikola, 114
 Anušić, Šimun, 114
 Atlagić, Kata, 114, 116

Atlja, fra Alojzije, 76, 169
 August Oktavijan, 9

B

Babić, fra Mile, 69
 Badalić, Josip, 154
 Baković, fra Marko, 133
 Ballif, Philip, 12
 Barišić, fra Rafo, 26
 Bartolović, Marta, 112
 Bartulović (prezime), 118
 Bartulović, Marko, 116
 Barukčić, Ico, 198
 Barukčić, Ivo, 198
 Barukčić, Vinko, 198
 Barun, fra Anđelko, 167
 Barunčić (prezime), 149
 Barunčić, Jakov, 148
 Baščanović (Baschanovich, prezime), 32
 Basčoan (Bosçoan, prezime), 118
 Baščovan, Anto, 116
 Baščovanović (Baščuanovich, prezime), 118
 Baščovanović, Juro, 117
 Bat(o)vanjić (Batvagnich, prezime), 118
 Batvanjić, Augustin, 117
 Bäuerlein, mons. Stjepan, 155
 Begić, Janja, 193, 194
 Begić, Mara, 193
 Begić, Mira, 193
 Begić, Ruža, 192
 Berek, Olga, 122
 Bezer, Marko, 122
 Bilogrivić, Nikola, 160
 Blau, Otto, 12

SADRŽAJ

Uvod.....	5
Prvo poglavlje	
KRŠĆANSTVO U OVIM KRAJEVIMA PRIJE OSNUTKA ŽUPE TRN	
Arheološka nalazišta na području današnje župe Trn.....	9
Kojoj su župi pripadali katolici s područja današnje župe Trn u prošlosti?.....	14
Kada je sjedište župe iz Dragočaja preneseno u Ivanjsku?.....	16
Pohodi biskupa ovim krajevima u prošlosti.....	17
Fra Tomo Ivković.....	17
Fra Jerolim Lučić.....	18
Fra Marijan Maravić.....	19
Fra Nikola Ogramić-Olovčić.....	20
Fra Mato Delivić.....	20
Dva pohoda fra Pavla Dragičevića.....	21
Pohod fra Marijana Bogdanovića.....	22
Četiri pohoda fra Marka Dobretića.....	23
Pohodi biskupa Okića i Ilijića.....	25
Pohodi revnog biskupa fra Augustina Miletića.....	25
Pohodi ostalih biskupa do osnutka Banjolučke biskupije 1881.....	26
Epidemije kuge - uzrok smanjenja broja katolika.....	26
Ratovi kao uzrok smanjenja broja katolika.....	28
Bilješke austrijskog časnika Božića o ovim krajevima 1785. godine.....	29
Broj katolika u Bukovici, Trnu i Jablanu prema crkvenim shematizmima.....	29
Tragovi bukovačkih i trnskih katolika u banjolučkim maticama iz 18. stoljeća.....	31

Katolici i ostalo stanovništvo u Jablanu, Trnu i Bukovici potkraj 19. i u 20. stoljeću.....	32
--	----

Drugo poglavlje

OSNUTAK ŽUPE U TRNU

Nastojanja oko osnutka župe u Trnu.....	37
Dekret o osnutku župe Trn.....	38
Nabavka zemljišta i gradnja župne kuće.....	40
Župna kuća - prvi bogoslužni prostor nove župe.....	41
Gradnja župne crkve sv. Josipa.....	43
Nutarnje uređenje crkve.....	46
Gradnja zvonika i nabavka zvona.....	47
Srušena ljepotica.....	48
Crkve, kapelice i groblja u starini i danas na području župe.....	49
Časne sestre u župi.....	50
Župnici trnske župe.....	51

Treće poglavlje

UNIŠTENJE MLADE ŽUPE

Godina 1991.....	55
Prvi napad na župu i župnika.....	55
Godina 1992.....	57
Novi napadi na župnu crkvu i kuću.....	59
Izravan napad na župnika fra Blaža Markovića.....	60
Serijski napada na župnu crkvu i kuću.....	62
Godina 1993.....	63
Pohod papina izaslanika kardinala Etchegaraya župi Trn.....	64
Daljnje provokacije i napadi.....	64
Kronologija nasilja i zločina u trnskoj župi 1992. i 1993. godine....	65
Godina 1994.....	66
Napadi na crkvu se nastavljaju.....	67
Posjet franjevačkog provincijala fra Petra Anđelovića.....	69
Daljnja zbivanja u župi.....	69

Noć strave i užasa: dvostruki napad na župnu kuću i osoblje iste noći.....	70
Zadnji tjedni 1994. godine.....	75
Godina 1995.....	76
Najteži i završni napad.....	77
Bogoslužje «seli» u Bukovicu.....	82
Život župe nakon velikoga izгона vjernika.....	84
Godina 1996.....	85
Kardinal Kuharić pohodio župu Trn.....	86
Godina 1997.....	87
Smjena župnika i daljnji život župe.....	90
Župnik opet stanuje u svojoj župi.....	90
Raščišćavanje ruševina crkve.....	92
Papa prošao kroz trnsku župu.....	93
Život teče dalje.....	94
Novi župnik gradi novu župnu crkvu u Trnu.....	94
Statistika krštenih, vjenčanih i umrlih trnske župe od 1980. do 2007.....	98

Četvrto poglavlje

SELA TRNSKE ŽUPE

Selo Bukovica.....	103
Prvi spomen sela Bukovica u povijesti.....	103
Smještaj i granice.....	105
Bukovački vodotoci i izvori.....	106
Mlinovi - vodenice.....	107
Zaseoci, lokaliteti i putovi.....	108
Naseljavanje gornje Bukovice.....	110
Bukovica u najstarijim crkvenim dokumentima.....	111
Krizmanici u Bukovici u siječnju 1742. godinel03.....	112
Popis obitelji u Bukovici 1742. godine.....	116
Popis bukovačkih obitelji 1768. godine.....	117
Zanimljivosti iz starih župnih matica.....	119

Škola.....	119
Dučani.....	122
Bukovačke obitelji i prezimena u prošlosti.....	122
Crkvene kuće u Bukovici u prošlosti.....	123
Gdje su se pokopavali stanovnici Bukovice?.....	124
Stanovništvo Bukovice u 20. stoljeću.....	127
Bukovački zavjet i kapelica.....	128
Vjera gradi - nevjera ruši.....	129
Stradanje Bukovčana nakon Drugoga svjetskog rata.....	130
Duhovna zvanja iz Bukovice.....	131
Svećenici - pokojni.....	131
Dvojica svećenika-franjevaca istog imena i prezimena	132
Fra Antun Mačinković (1850.-1887.).....	132
Fra Anto Mačinković (1872.-1929.).....	134
Vlč. mr. Nikola Matošević (1932.-1997.).....	135
Vlč. Toma Matošević (1920.-1988.).....	136
Fra Stipo Orlovac (1836.-1882.).....	138
Svećenici - živi.....	141
Mons. dr. Anto Orlovac, *1947.....	141
Mr. fra Ivo Orlovac, * 1957.....	143
Časne sestre.....	143
S. Anđela Golub, *1941.....	143
S. Benedikta Matošević, *1966.....	144
Selo Trn.....	145
Položaj sela.....	145
Najstariji spomen Trna.....	145
Trnska katolička prezimena u starini.....	147
Austrijska vojska na putu za Banju Luku zaustavila se u Trnu.....	150
Stari putopisci o Trnu.....	151
Škole u Trnu.....	152
Gradnja zračne luke i kanala.....	153
Autocesta kroz Trn.....	153

Duhovna zvanja iz Trna.....	154
Vlč. Marko Šalić (1934.-1993.), svećenik.....	154
Fra Dragan Grizelj, *1978., franjevački časni brat.....	157
S. Zora Lagundžić (1903.-1976.), redovnica.....	157
S. Renata Relja, *1977., redovnica.....	157
Selo Jablan.....	159
Položaj sela.....	159
Područje današnjeg Jablana u starini.....	159
Duhovna zvanja iz Jablana.....	162
Grkokatolička (ukrajinska) crkva u Jablanu.....	162
Grkokatoličko groblje.....	164
Škola u Jablanu.....	164
Bilješke.....	165

DODATAK - PRILOZI

Prilog 1 - Katoličke žrtve Drugoga svjetskog rata i poraća s područje današnje župe Trn.....	177
Selo Bukovica.....	178
Selo Jablan.....	182
Selo Trn.....	183
Prilog 2 - Katoličke žrtve iz župe Trn od 1991. do 1995. godine.....	187
Prilog 3 - Osuda svećenika iz Bukovice Tome Matoševića, župnika u Staroj Rijeci kod Sanskog Mosta, na sedam godina strogoga zatvora.....	189
Prilog 4 - Marko Šalić, «Ratne zabilješke iz Dragalovaca i Doboja 1992. god.».....	197
Prilog 5 - Jezične posebnosti Hrvata ovih krajeva.....	205
Neke govorne značajke.....	206
Poslovice i (duhovite) izreke.....	207
Praznovjerice.....	211
Rječnik.....	211
Ostatci ikavice.....	226

Krivi izgovor.....	227
Anegdote.....	229
Prije podne.....	229
Dok Mande dođe s vode.....	229
Pjesmice.....	230
Društvene igre.....	231
Umjesto završne riječi - Pjesma Bukovici.....	233
Zusammenfassung.....	237
Izvori i literatura.....	239
 KAZALO MJESTA.....	 241
 KAZALO OSOBA.....	 247

BILJEŠKA O AUTORU

Isječci iz originala knjige.
Knjiga se može naručiti na:

Župni ured u Trnu
Carska bb.
BA-78252 TRN

brezovićivo@yahoo.com

Anto Orlovac, rođen je 30. siječnja 1947. u Bukovici. Sin je Ive Orlovca i Marije rođ. Vidović. Predzadnje je dijete u obitelji sa sedmero djece. Danas ih je živih petero: četiri brata i jedna sestra. Majka Marija rođena je 15. veljače 1908., a umrla 28. ožujka 1968. u Ivanovcu kod Osijeka. Otac mu je Ivo rođen 2. prosinca 1912., a sin je Jose Orlovca i Stažije rođ. Lipovac. Umro je 17. studenoga 1997. u Ivanovcu kod Osijeka. Djed Joso Orlovac rođen je 20. listopada 1887., a sin je Ilije Orlovca i Marije rođ. Matošević. Poginuo je u Prvom svjetskom ratu 27. rujna 1916. u Proseccu kod Trsta. Pradjed Ilija Orlovac rođen je 2. siječnja 1867., a sin je Ivana Orlovca i Mande rođ. Lopar. Umro je 4. travnja 1953. u Bukovici. Šukundjed Ivan Orlovac rođen je 30. kolovoza 1829., a sin je Nikole i Marte rođ. Marić. Njegov otac Nikola Orlovac rođen je 1782., a sin je Jakova Orlovca (?) i Marije rođ. Jurić (?).

Tu ne prestaje loza Orlovaca, tu prestaju knjige i pisani podatci, a ta je loza sigurno još puno starija u Bukovici. To je bilo naše prvo gnijezdo. Odatle su se neki - o čemu postoje pisani tragovi - u 19. stoljeću raselili u Jablan i Trn, poslije i u Banju Luku, a drugi još ranije, na prijelazu iz 18. u 19. stoljeće u Ljubiju točnije Džigalušu, pa odatle u Bosansku Gradišku i okolicu. Danas ih ima posvuda, ali u Bukovici nijednoga.

*...jer zavičaj i majku ljubimo
ponajviše kad ih izgubimo.*

